

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** ÁLLTM02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** A közigazgatás alkotmányossági és törvényességi kontrollja
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Constitutional and legal control of public administration
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** közigazgatási MA
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szalai András, PhD, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a közigazgatás kontrollmechanizmusainak aspektusait mutatja be. Ennek keretében a kontroll eszközeinek legfontosabb intézményeit és a kapcsolódó eljárást vizsgálja. A kontroll egyes intézményei előnyeinek és hátrányainak bemutatásával a hatékonyság kérdéseire is kitér a tantárgy. A hallgatók megismerkedhetnek a politikai kontroll eszközeivel, az Állami Számvevőszék, az Alkotmánybíróság, a bíróságok és az ügyészség kontrollszerepével. A tantárgy kitér a közhatalom kártérítési felelősségére és a független hatóságok, civil szervezetek szerepére is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course introduces the aspects of control mechanisms in public administration. In this context, it examines the key institutions of the control instruments and the related procedure. By presenting the advantages and disadvantages of each control institution, the subject also addresses the issue of effectiveness. Students will learn about the tools of political control, the role of the State Audit Office of Hungary, the Constitutional Court, the courts and the prosecutor. The subject also covers the liability of public authorities for damages and the role of independent authorities and NGOs.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Tudása kiterjed a közigazgatás kontrollmechanizmusainak ismeretére, valamint azok működésének előnyeire és hátrányaira.

Képességei: Képes elhatárolni és megkülönböztetni az intézményes (politikai, illetve jogalkalmazói) és a nem intézményes kontroll eszközöket.

Attitűdje: Fontosnak tartja, hogy a közigazgatás alkotmányos alapokon, törvényesen működjön és hatékony kontroll alatt álljon.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget vállal, hogy az általa vezetett közigazgatás szerv jogszerűen működjön nyitott a kontrolleszközöket érintő változások elsajátítására.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The knowledge to be gained extends to the knowledge of the control mechanisms of public administration and the advantages and disadvantages of their operation.

Capabilities: It is able to distinguish and distinguish between institutional and non-institutional controls.

Attitude: He/She believes that it is important for the administration to operate on a constitutional basis, legally and effectively controlled.

Autonomy and responsibility: It assumes responsibility for the administration it manages to operate lawfully in order to master changes in control tools.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

Levelező tagozat

1. Bevezetés: hatalmi ágak, közigazgatás helye ebben, alkotmány, alkotmányosság, jogállam, közigazgatás alkotmányos meghatározottsága a közigazgatás ellenőrzésének igénye.
2. A közigazgatás törvényességi és alkotmányossági kontrolljának fogalma, eszközrendszere, története.
3. A közigazgatás politikai kontrollja (Ogy., KE, Kormány, egyes miniszterek - főleg, BM, IM, statútumrendelet).
4. Az ÁSZ és a KEHI szerepe. Az ellenőrzés fajtái (törvényességi, célszerűségi, eredményességi stb.), technikái.
5. Az alkotmánybírósági normakontroll szerepe a közigazgatás alkotmányossága érdekében.
6. Az alkotmánybírósági normakontrollon kívüli eszközei (képviselő-testület feloszlata, hatásköri összeütközés stb.)
7. Az önkormányzati rendeletek törvényességi és alkotmányossági vizsgálata.
8. Az önkormányzatok törvényességi felügyeletének normakontrollon kívüli eszközei és eljárásrendje
9. A közigazgatás bírói kontrollja egyedi ügyekben. A közigazgatási bírósági döntések elleni alkotmányjogi panasz.
10. A belső jogorvoslati rendszer változása és okai (Áe., Ket., Ákr.); melyik jogorvoslat mikor hatékony, mire van kitalálva.
11. A közigazgatási jogvita és a közigazgatási per típusai közigazgatási bíróságok/bírászkodás, elvetélt reform.
12. Az alapvető jogok biztosának kontroll-tevékenysége
13. Ügyészségi kontroll: az ügyészi fellépés.
14. A közhatalmi kártérítési felelősség. Jogvédelmi kötelezettség a közhatalmi jogsértésekkel szemben.
15. Az adatvédelmi, esélyegyenlőségi és más független hatóságok szerepe. A nem intézményesített civil kontroll.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi)

pótolható, beadandó esettanulmány készítésével.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév során videó(prezentációt) kell készíteni. A félévi tematika -bármely kisebb témakörét- alapul véve kell egy témát egy videó formájában feldolgozni. Terjedelem minimum 6 perc, de max 8 perc lehet. A konkrét ügy alapját képező dokumentum, cikk, jogforrás (pl. AB határozat, Kúria döntése), és legalább 3 szakirodalom felhasználása kell a feldolgozáshoz.
Zárthelyi írásbeli dolgozat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

16.2. Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon részvétel a 14. és 15. pontban meghatározottak teljesítése.

16.3. Az értékelés:

Az értékeléshez a videót be kell mutatni a szemináriumon és válaszolni az oktató és a hallgatók kérdéseire. Zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60% fölött megfelelt.

A gyakorlati jegyet a félév során pontok gyűjtésével lehet megszerezni. Ezek és a hozzájuk tartozó maximális pontszámok az alábbiak:

Levelező képzésen

1.Részvétel az első tanórán max 10 pont

2.Részvétel a második tanórán max 20 pont

3.Videó készítése max 30 pont

4.Moodle teszt a tanóra és a megadott szakirodalom anyagából max 40 pont

A jegyek az alábbi pontszámok alapján alakulnak ki.

•85 - jeles

•78-84 - jó

•67-77 - közepes

•61-66 - elégséges

•0-60 – elégtelen

16.4. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és gyakorlati jegy (GYJ)

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

- TAMÁS András: A közigazgatási jog elmélete. Budapest, Szent István Társulat. 2010.
- TEMESI István (szerk.): Közigazgatás jog. Budapest, Dialóg Campus, 2018.
- VARGA Zs. András: A közigazgatás kontrolljának jogi eszközei. A magyar közigazgatás és közigazgatási jog általános tanai VII. kötet. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018.

17.2. Ajánlott irodalom:

- CSEFKÓ Ferenc (szerk.): A közigazgatás törvényessége. Szamel Lajos tudományos emlékülés. A Jövő Közigazgatáséért Alapítvány. Pécs, 2000. ISBN: 963 00 2621X

Budapest, 2025. január 31.

Dr. Szalai András, PhD,
egyetemi docens sk.